Dusetos

LAIKRAŠTIS DUSETŲ, ANTALIEPTĖS, ANTAZAVĖS SENIŪNIJŲ IR PARAPIJŲ ŽMONĖMS

2020 m. rugsėjo 15 d. Nr. 17 (319)

Rygos fotoklubo nariai.

Rygos fotografai – Dusetų dailės galerijoje

Su rudeniu grįžta ir naujas parodų sezonas Dusetų dailės galerijoje. Jį pradeda Latvijos fotografų klubo „Ryga“ nariai, atvežę ir rugpjūčio 29 d. pristatę savo kūrybos parodą, kurioje darbus eksponuoja 14 klubo narių – Eiženija A. Freimane, Ineta Freimane, Mārīte Meļnika, Eva E. Čūdere, Ilga Beča, Dacīte Beķere, Juris Kalniņš, Zaiga Šteina, Eduards Kapša, Nikolajs Zīraps, Inese Grizāne, Jeļena Tihomirova, Jevgēnija Šteinberga, Dainis Ozols.

Parodos dalyvius pasveikino Kultūros centro Dusetų dailės galerijos direktorius Alvydas Stauskas.

Kultūros centro Dusetų dailės galerijos direktorius Alvydas Stauskas priminė susirinkusiems žiūrovams, kad maždaug prieš metus Rygos VEF kultūros rūmuose savo kūrybos parodą buvo surengę Dusetų dailės galerijos fotografai ir taip užsimezgė graži bendrystė, kurios natūrali tąsa – ši rygiečių paroda.

Į Dusetas atvykę penki klubo atstovai čia ne tik surengė parodą, bet ir arčiau susipažino su Zarasų rajonu. Svečiai buvo sužavėti mūsų krašto grožio, žmonių svetingumo. Bendradarbiavimas nenutrūks – planuojamos naujos parodos, kuriose dalyvaus ir Rygos, ir Dusetų

(Nukelta į 2 psl.)

Normantei Ribokaitei apdovanojimą įteikia Rimantas Bikulčius.

Prasidėjus naujiems mokslo metams Zarasų policija vykdys prevencines priemones

Kiekvienais mokslo metais Zarasų rajono policijos komisariatas organizuoja „Saugiausios Zarasų rajono mokyklos“ konkursą, kuriuo siekiama aktyviai skatinti mokyklas kurti saugią aplinką, gerinti mokyklų ir policijos bendradarbiavimą, vykdyti moksleivių teisinį šveitimą, mažinti mokinių, kurie linkę daryti teisės pažeidimus, skaičių bei tobulinti jų saugaus eismo žinias. 2019–2020 m. m. konkurso nugalėtoja tapo Dusetų Kazimiero Būgos gimnazija, kurios direktoriui Rugsėjo 1-osios šventės metu įteiktas tai patvirtinantis pažymėjimas ir pereinamoji taurė. Zarasų rajono policijos pareigūnai dėkoja ugdymo įstaigoms už bendradarbiavimą ir linki, kad kiekvienas mokinys savo mokykloje jaustųsi saugiai.

Svarbiausia – asmens saugumas. Tai supranta ir policijos pareigūnai, ir švietimo įstaigų vadovai.

Policijos pareigūnai primena, kad, prasidėjus naujiems mokslo metams, keliuose ir gatvėse padidėja transporto priemonių srautai, eisme dalyvauja daugiau nepilnamečių eismo dalyvių, todėl kviečia vairuotojus ir pėsčiuosius būti dėmesingus, atidžius ir tolerantiškus.

Siekiant, jog būtų užtikrintas tinkamas jaunųjų eismo dalyvių saugumas keliuose, kad prasidėjus naujiems mokslo metams eismo įvykiuose nukentėtų kuo mažiau nepilnamečių, būtų tinkamai ir veiksmingai užtikrintas eismo saugumas ir viešoji tvarka, sumažintas alkoholio prieinamumas jauniems asmenims, užkardytas alkoholinių gėrimų vartojimas, Zarasų policijos pareigūnai rugsėjo mėnesį vykdys papildomas prevencines priemones: prieš pamokas ir po jų organizuos reidus, skirtus transporto priemonėms, kurias vairuoja mokiniai, tikrinti; organizuos mokyklinių, maršrutinių autobusų ir kitų transporto priemonių,vežančių vaikus į mokyklas ir iš jų, vairuotojų blaivumo, transporto priemonių techninės būklės patikrinimus.

Bus skirtas didesnis dėmesys transporto priemonių vairuotojų kontrolei prie pėsčiųjų perėjų bei sankryžose, taip pat dviratininkų, motociklų (mopedų) vairuotojų ir jų keleivių elgesio kelyje kontrolei, saugos diržų ir specialių sėdynių naudojimo kontrolei.

Ypatingas dėmesys bus skiriamas atšvaitų, kitų šviesą atspindinčių elementų naudojimui tamsiu paros metu. Bendruomenės pareigūnai lankysis bendrojo lavinimo ir neformaliojo švietimo įstaigose, organizuos saugaus eismo (elgesio) pamokas, kitus prevencinio pobūdžio renginius. Bus organizuojamos tikslinės prevencinės priemonės, skirtos teisės pažeidimams, susijusiems su jaunų asmenų girtavimu, jų įtraukimu girtauti, alkoholinių gėrimų pardavimu jauniems asmenims, bei teisės pažeidimams, susijusiems su tabako gaminių pardavimu nepilnamečiams.

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Zarasų rajono policijos komisariato informacija

Būkime sveiki

Zarasų rajono neįgaliųjų draugijos pirmininkės Vilhelminos Dubnikovos iniciatyva Dusetose lankėsi Ignalinos rajono visuomenės biuro Zarasų skyriaus direktorė Žaneta Meidūnienė bei biuro darbuotojos Jolita Kazulėnienė, Daiva Januševičienė, Sigutė Komkienė ir Ligita Gaulytė.

Ignalinos rajono visuomenės sveikatos biuro vizija – visapusiška sveika asmenybė, pailginta gyvenimo trukmė ir kokybiška senatvė. Paskaitų, užsiėmimų metu formuojamas visuomenės požiūris į sveikatą, kaip vieną pagrindinių prioritetų, siekiama keisti netinkamą visuomenės gyvenseną ir elgseną, mokant pagrindinių sveikos gyvensenos principų.

Esant palankiam orui, sveikos gyvensenos renginys vyko lauke, Sartų ežero pakrantėje. Į renginį buvo kviečiami ne tik draugijos nariai, bet ir visi norintys, kurie rūpinasi savo sveikata ir nori gyventi sveikai. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistė L. Gaulytė plačiai ir išsamiai papasakojo apie cukrinio diabeto simptomus, priežastis, ligos tipus ir etapus, eigą, gydymą bei komplikacijas. Tarp paskaitos klausytojų buvo sergančių cukriniu diabetu. Žmonės aktyviai dalyvavo diskusijoje apie šią ligą.

Atokvėpio valandėlė su Ignalinos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Zarasų skyriaus darbuotojomis. *Aldonos Žiliukienės nuotr.*

Po paskaitos visi norintys galėjo pasimatuoti kraujo spaudimą ir sužinoti savo kūno kompozicijos analizę. Visuomenės sveikatos stebėsenos specialistė D. Januševičienė individualiai kiekvienam įteikė kūno kompozicijos analizės lenteles, kuriose buvo užrašyti visi matavimo duomenys (svoris, kūno riebalų ir vandens kiekis, metabolinis amžius, dienos kalorijų norma, raumenų masė).

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistė S. Komkienė renginio dalyviams padalijo paruoštus lankstinukus apie širdį ir papasakojo apie rizikos veiksnius bei kaip sumažinti tikimybę susirgti širdies ligomis. Sužinojome sveiko žmogaus kodą: 035 140 530. 0 – nerūkyti, 3 – tiek km kiekvieną dieną nueiti, 5 – tiek porcijų daržovių ir vaisių suvalgyti kiekvieną dieną, 140 – kraujospūdis, 5 – bendras cholesterolis, 3 – blogasis cholesterolis, 0 – nėra antsvorio, nėra diabeto.

Šie metai paskelbti vaistininkės, etnobotanikės ir kultūrinio paveldo puoselėtojos habilituotos gamtos mokslų daktarės Eugenijos Šimkūnaitės metais. Tokiu būdu siekiama pažymėti E. Šimkūnaitės 100 metų gimimo jubiliejų, skatinant Lietuvos visuomenę domėtis vaistiniais augalais.

Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistė J. Kazulėnienė mokė atpažinti, taisyklingai rinkti, džiovinti bei naudoti vaistažoles. O kad žolelės išliktų kvapnesnės, Jolita pamokė fermentacijos gudrybių. Visi kartu kūrėme arbatos rinkinį ir į arbatinuką dėjome medetkos žiedus, melisą, mėtą, dilgėlę, riešutmedžio, juodųjų serbentų ir aviečių lapus. Renginio pabaigoje ragavome paruoštos arbatos su kvapniu liepų medumi. Gautas žinias pritaikėme žaidime „Vaistingieji augalai“.

Renginio metu dalyviai pildė mitybos žinių bei fizinio aktyvumo anketas. Sveikos gyvensenos renginio dalyviai buvo apdovanoti rašikliais ir užrašų knygelėmis, kur buvo galima užsirašyti patikusias lektorių mintis, patarimus.

Savo sveikata turime rūpintis dar tuomet, kai esame sveiki. Sveikatą yra pigiau išsaugoti, nei vėliau gydyti ligas. Būkime sveiki!

Laima GORPINIČ

Rygos fotografai – Dusetų dailės galerijoje

(Atkelta iš 1 psl.)

dailės galerijos fotografai. Tarp pažadėjo klubo vadovė E. A. Freimane, kuri jau ne pirmus metus dalyvauja Dusetose vykstančiose tradicinėse tarptautinėse fotografijos parodose žirgo tematika.

E. A. Freimane šiltai atsiliepė apie pernykštę mūsų krašto fotografų kūrybos parodą Rygoje – ji ilgai buvo aptarinėjama klube kaip profesionalios fotografijos pavyzdys. Klubo vadovė plačiau pristatė atvežtą parodą, kurios pagrindinė tema – jūra: „Su malonumu važiavom pas jus ir labai džiaugiamės, kad galim būti čia. Jūros temą pasirinkome, nes tai bekraštė tema, kaip ir pati jūra – kas kartą vis kitokia, kas kartą su skirtinga nuotaika mus pasitinkanti.“ E. A. Freimane pasidžiaugė ir tuo, kad šioje parodoje debiutuoja net penki nauji klubo nariai.

Parodos autorius sveikino fotomenininkai Alfredas Motiejūnas (Anykščiai), Rimantas Bikulčius (Salakas). Abu fotografai užsuko į Dusetas grįždami iš Utenos meno

mokyklos, kurioje tą pačią dieną buvo atidaryta gamtos fotografijos klubo „Žalias skėtis“ surengta paroda. Joje kas metai apdovanojami aktyviausi, originaliausias nuotraukas pateikę fotografai. Šiais metais pagerbta Dusetų dailės galerijos fotomenininkė Normantė Ribokaitė – diplomą ir sidabrinę proginę monetą jai įteikė R. Bikulčius.

Tad kviečiame pasigėrėti saulėlydžiais, pasinerti į neaprėpiamos jūros spalvas, gal net išgirsti jos ošimą ar žuvėdrų klyksmą Dusetų dailės galerijoje. **Paroda vyks iki rugsėjo 30 d.**

Vilija VISOCKIENĖ

Autorės nuotr.

SVARBIAUSIA – DIRBTI NUOŠIRDŽIAI

„... nesvarbu, kas tu esi ir ką veiki, jei ko nors tikrai nori, šis tavo troškimas yra gimęs Pasaulio Sieloje. Jį įvykdyti ir yra tavo misija žemėje“, – rašė Paulo Coelho kūrinyje „Alchemikas“.

Asta PETKŪNIENĖ, kuri teigia, jog žmogui gyvenime labai svarbu ir mėgstamas darbas, ir sveikata, ir šeimos gerovė, dirba pardavėja Užtiltės parduotuvėje „Aibė“.

„Pardavėja dirbu jau 12 metų. Į darbą kaskart einu kaip į šventę. Patinka man. Nors kartais ilgos darbo valandos tikrai išsekina – pavargstu. Juk klientų, ateinančių į parduotuvę, tikrai daug ir įvairių: vienas ateina piktas, norėdamas išsikrauti, kitas nori būti pakalbintas, trečias, rodos, klausinėja kiekvienos smulkmenos. Tiesa, yra ir tokių, kurie ateina jau tiksliai žinodami, ko nori, ko reikia“, – sako pašnekovė.

Asta vietinė. Kai baigė Dusetų K. Būgos vidurinę mokyklą, nebuvo abejonių, kur stoti. Baigusi felčerės studijas Utenos medicinos mokykloje (1991 m.), suprato, kad dabar tikrai išsipildė jos svajonė. Grįžo į gimtąjį Dusetų miestelį, gavo darbą Dusetų ligoninėje.

Apdovanojimas Astai Petkūnienei – už svarų indėlį į Dusetų kraštą.

Darbas jai visada buvo labai mielas ir brangus. Moteriai ne tik patiko būti tarp žmonių, bet ir jaustis reikalingai: tada, kai kenčiančiam gali nors ir trumpam palengvinti skausmą, paguosti, suteikti vilties, – tikrai labai malonu, bet svarbiausia, kad kolektyvas tikrai buvo pats nuostabiausias.

„Čia mes buvome kaip tikra šeima. O dirbti man tikrai nebuvo sunku. Juk kai darbas patinka, jis niekada nebūna ir negali būti sunkus“, – kalba Asta, prisipažindama, kad sunkiausia buvo pirmąkart susidurti su paciento mirtimi. Paskui suvoki, kad tai, nors ir labai skaudu, yra neišvengiama ir pakeisti negali nieko. Asta sako, kad iš to laiko, kai dirbo ligoninėje, prisiminimai patys brangiausi.

Dusetų ligoninėje ji ir dirbo tol, kol ligoninė buvo visiškai uždaryta. Tiesa, Asta ir dabar širdyje jaučiasi esanti medike: visada nori mielai patalkinti, pagelbėti, padėti likimo nuskriaustam, susirgusiam.

Kiek tik save prisimena – jau ankstyvoje vaikystėje jai labai patiko gydyti. Tiesa, pacientai buvo įvairūs: kartais lėlės, kartais katinai (šypsosi), tačiau baltų chalatų visada bijojusi, kai reikėdavo eiti skiepytis ar kai susirgdavusi angina... Patirta trauma (kai mergaitei buvo vos 11 metų) – rimtas postūmis rinktis mediciną. Iki šiol prisimena, kai po operacijos, pabudusi po narkozės, išvydo gydytoją chirurgą A. Barisevičių, pasirėmusį ant lovos.

„Turbūt kiekvieno laimė – būti sveikam ir daryti tai, ko nori širdis“, – sako Asta (ji dabar gyvena Sadūnuose, yra bendruomenės pirmininkės pavaduotoja) ir pasakoja apie pagrindinį savo pomėgį – labai mėgstanti puoselėti grožį – auginti gėles. Gėlių daigelių ji niekada neperkanti, bet viską išsiauginanti pati. Nors, sako, niekada neskaičiavusi, kiek lelijų rūšių auga jos gėlynuose, tačiau pražydę skirtingų spalvų žiedai visada maloniai džiugina ne tik namiškių, bet ir aplinkinių akis. Patinka jai ir kambarinės gėlės – malonu stebėti, kaip jos auga, kaip krauna pumpurus, kaip ima žydėti. Dabar labiausiai žavi gloksinijos.

Aptarnaudama pirkėjus, Asta maloniai šypsosi. Nesvarbu, kad čia kita veikla, tačiau, kai myli žmones, ji visada būna graži ir prasminga. Svarbiausia – dirbti nuoširdžiai.

Dusetų seniūnijos ir parapijos bendruomenės santalkos pirmininkė Aldona Žiliukienė akcentavo, kad „Sadūnų bendruomenė visada aktyviai talkina kiekvieną rudenį organizuojamose Derliaus šventėse. Viena aktyviausių jos dalyvių yra ir Asta, niekada neatsisakanti padėti. Kiekvieno bendruomenės nario indėlis yra labai svarbus ir sveikintinas – kiekvieno iniciatyva stiprina ir telkia mus“.

Šiemet liepos pradžioje Dusetose vyko jau šešioliktoji tradicinė Dusetų kraštiečių šventė, skirta mūsų kraštiečiui poetui Pauliui Širviui. A. Petkūnienė buvo viena iš tų, kuri pelnė apdovanojimai už svarų indėlį į Dusetų kraštą.

Giedrė MIČIŪNIENĖ

Kai atmintis nugali laiką

Citavičius Dusetose pažįsta tikrai visi. Ne kartą dusetiškių buvau paklausta, kodėl nerašau apie vaistininką? Apsidžiaugiau, kad sutiko pasikalbėti. Nuostabioje Dusetų vietoje šviesi, jauki sodyba. Išpuoselėtas gėlynas, prižiūrėtas kiekvienas takelis, su meile pakalbintas net mažiausias aukštyn galvą keliantis augalėlis. Todėl pirmiausiai ir buvo pasidžiaugta pirmąkart pražydusia magnolija... Dideli gražūs jos žiedai – tai padėka žmonėms už triūsą ir meilę.

***Romualdas Pranas Citavičius**, kitais metais minėsiantis gražią sukaktį, gimė Telšių rajone. Baigė Žemaitės vidurinę mokyklą (kurią baigęs ir R. Paksas, ir A. Paulauskas), 1961–1965 metais mokėsi Kauno medicinos instituto Famacijos fakultete. Gavęs paskyrimą atvyko į Švenčionis – Vaistažolių perdirbimo fabriką: trejus metus dirbo inžinieriumi chemiku. Paskui tapo Švenčionių centrinės vaistinės vedėju – šias pareigas užėmė iki 1974-ųjų.*

Romualdas Pranas Citavičius.

„Dusetų mieste yra gyvatė,
Kuri iš maslionkos namus pastatė.
Turėjo namą ant dviejų aukštų,
Kabino sviestą po pilną šaukštą“,

– taip apie namą, priklausiusį pienininkui, kažkada dainavo Pupų Dėdė (aut. – Petras Biržys buvo karininkas, literatas, dainininkas, aktorius mėgėjas, etnografas). Name jau buvo įsikūrusi vaistinė, kai R. P. Citavičius atvyko gyventi į Dusetas. Taip nuo 1974 metų iki dabar gyvena čia. „Tik nelaimingas žmogus trokšta pakeisti savo gyvenamą vietą, manydamas, kad ten liks jo vargai ir bėdos“, – rašo Romualdas.

Tiesa, pradžia Dusetose nebuvo lengva: atvyko dar nebaigęs savo disertacijos, kurią rašyti paskatino Lietuvoje gerai žinoma vaistininkė, žolininkė, etnografė, habilituota gamtos mokslų daktarė Eugenija Šimkūnaitė – jo ideologinė motina, kuri tuo metu buvo ne tik Lietuvos TSR vyriausiosios farmacijos valdybos Vaistažolių skyriaus vadove, bet ir šefavo vaistažolių fabriką. „Ji tiesiog sugundė rašyti disertaciją“, – šypsosi Romualdas. Mokslininkė tvirtino: „O tu žinai... Ir prisimink, kad kiekvienas durnius gali padaryti tą patį, ką ir protingas... Tik kur kas vėliau.“

„Iš tiesų buvo sunku tuo patikėti. Bet taip ir buvo. Jei protingas disertaciją parašo per trejus metus, man neužteko 10 metų, nes buvau pirmas respublikoje žmogus, kuris paruošė ir apsigynė disertaciją nesimokydamas aspirantūroje, kaip tada sakydavome, „neatsiraukęs“ nuo gamybos. O tai kainavo daug daug laiko. Patvirtinimą, kad suteiktas biologijos mokslų kandidato vardas (Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu nostrifikuotas į Gamtos mokslų daktaro vardą), gavau 1980 metais, kai Maskvoje prasidėjo Olimpinės žaidynės.

Mano disertacija – „Šalpusnių grybiniai susirgimai“. Juk serga ne tik žmonės, bet ir augalai, net ir vaistiniai. Ši tema buvo labai aktuali, kadangi E. Šimkūnaitės iniciatyva 1966 m. Lazdijų rajone buvo įsteigtas Gerdašių eksperimentinis vaistažolių ūkis, kuriame auginami vaistiniai augalai.

Čia plačiai buvo vykdomi tyrinėjimai, leidžiantys sužinoti vaistažolių galimybes ir gresiančius pavojus, įžvelgti jų auginimo technologijas. Labai įdomu. Esi tokiame pasaulyje, kur viskas įžiūrima tik per mikroskopą – net galimybė daryti nuotraukas. Daug reikalingų įrankių sukonstravau pats. O su veidrodiniu fotoaparatu bandžiau nusifotografuoti ir reikalingus knygos puslapius. Deja, kad ir kaip derindavau – pavykdavo ne visada“, – pasakoja Romualdas, pabrėždamas, kad jo mokslinis vadovas – tuo metu visiems gerai žinomas Lietuvos botanikas ir mikologas Antanas Minkevičius, dėstytojavęs tarpukario Lietuvoje: Lietuvos ir Vytauto Didžiojo universitetuose, specializavęsis Šveicarijoje (Ciuriche).

Šio mokslininko pavardė buvo tarsi slaptažodis, leidžiantis patekti net į Maskvoje esančią Lenino vardo biblioteką, o E. Šimkūnaitė Visasąjunginiame vaistinių augalų tyrimo institute buvo puikiai žinoma, todėl jos rekomendacijos visada atverdavo duris į bibliotekų katalogus.

Tačiau pagrindinė R. P. Citavičiaus darbo vieta – vaistinė. „Jos veikla 1974 ir 2020 metais nepalyginama. Ilgą laiką tai buvo gamybinė vaistinė. Tai reiškia, kad jie dalį vaistų gaudavo pagamintų, o kitą dalį reikėjo gaminti patiems. Pateikus gydytojo išrašytą receptą, kuriame

buvo nurodoma sudėtis, čia buvo gaminama tinktūros, lašiukai akims, sudėtiniai milteliai, įvairūs tepalai, sterilios vaistų formos. Panaikinus vietinę vaistų gamybą, nebereikalingas liko ir visas vaistinės inventorius.

Dabar vaistininkui pakanka tik spaudinėti kompiuterio mygtukus ir aptarnauti lankytojus...

Nors dar ilgai žmonės prašydavo pagaminti vieną ar kitą vaistą – tepalą ar mišinuką, tačiau ilgainiui priprato prie jau pagamintos produkcijos. Anksčiau vaistinėse buvo daug fasuojama: vata, žuvų taukai, gliukozės milteliai, marlė.

„Sovietiniais laikais rajone veikė penkios vaistinės. Šiandien dalis uždaryta, dalį perėmė gigantiški vaistinių tinklai. Savarankiška liko tik Dusetų vaistinė. Liko tie patys provizoriai, kuriuos radau 1974 metais“, – kalba R. P. Citavičius.

Tikriausiai mažai žinomas ir toks faktas, kad Lietuvoje egzistavo tik dvi vaistinės, kuriose dirbo mokslų daktarai: viena – Vilniuje, kita – Dusetose. O visi tuo metu vaistinėje dirbantys provizoriai turėjo ir dabar turi aukštąjį išsilavinimą bei antrą ar pirmą kvalifikacines kategorijas. Tiesa, dabartiniais laikais kategorijos yra panaikintos.

Vaistininkas teigia, kad žmonės dažniausiai tingi gydytis vaistažolėmis, nes šis būdas reikalauja ilgesnio laiko: jie renkasi greitesnį būdą – naudoja cheminius preparatus. Vartojant vaistažoles, vieno recepto nėra: jų poveikis priklauso nuo daugelio savybių. Eksperimentuoti negalima – vaistininkas neturi gydyti, o tik paaiškinti gydytojo išrašytų vaistų vartojimą. Žinoma, išskyrus nereceptinius ir pirmosios pagalbos atvejus.

Vaistinėje tenka neretai pagalbą suteikti, ypač, širdininkams.

„Nepaliksi juk žmogaus likimo valiai. Kartais parvežu ir žmones, turinčius namuose slaugomų ligonių – įsigytas dideles sauskelnių pakuotes neštis labai nepatogu, ypač gyvenantiems tolėliau“, – kalba vaistininkas, kuris stengiasi, kad dusetiškiams niekada netrūktų vaistinėje ne tik reikalingų vaistinių preparatų, bet ir žmoniškumo – dėmesingo aptarnavimo, išklausymo, supratimo.

„Sklandus vaistinės darbas irgi priklauso nuo ekonomikos: turi įplaukų – gali būti atliktas remontas, o ir specialistų profesionalumas daug ką reiškia. Tiesa, Dusetų vaistinė buvo registruota 1994 m kovo 3-ąją, pradėjus kurtis UAB, jie tapo akcininkais“, – kalba R. P. Citavičius, kuriam keletą metų teko paragauti ir pedagogo duonos – jis pavadavo chemijos mokytoją Dusetų gimnazijoje.

„Mokytojų gyvenime daugiau įdomybių negu vaistininkų. Turėjau galimybę palyginti skirtingų laikmečių mokyklas. Kai aš mokiausi, turtinė nelygybė nebuvo tokia ryški: tokiu pačiu megztuku galėjo būti apsirengęs ir vargingiausios šeimos, ir direktoriaus vaikas“, – kalba pašnekovas.

Tačiau vien steriliu vaistinės gyvenimu Romualdas neapsiriboja: kiek daug ir kokie įdomūs jo pomėgiai. Pirmiausia filatelija,

Filatelija – vienas iš vaistininko pomėgių.

kuria domisi nuo penkerių. Ech, net akys sužibo, pamačius visą kolekciją Lietuvos pašto ženklų – nuo pačių pirmųjų, išleistų Lietuvoje 1918 metais, iki dabartinių... Kita kolekcija – Sovietų Sąjungos ženklai: nuo Romualdo gimimo iki Sąjungos žlugimo; Nepriklausomos Estijos pašto ženklų 10 metų fragmentas.

Labai prasmingas hobis, nors ir atimantis daug laiko, – giminės genealogija. „Kas Tu? Tau padės sužinoti antkapių paminklų įrašai. Iš kur Tu? Pamatysi pasižiūrėjęs į savo giminės, savo kaimo istoriją, savo gimtų vietų aprašymus. Į ką Tu panašus? Tau padės bent iš dalies sužinoti ir atsakyti protėvių gimimo datos, jų užsiėmimai, profesijos, pomėgiai, nuveikti darbai, išlikusios senos fotografijos ar dokumentai, – rašo R. P. Citavičius savo knygelėje „Sabulių giminės genealogija“, išleistoje 2014 metais, kurioje nagrinėjama nuo 19 a. vidurio iki 1985 metų (Tėvo mirties) žmonos Dalios giminės istorija: – Einant metams, prarandame ne tik artimuosius, bet ir atmintį apie juos. Nyksta žmonių atmintis. Kilo noras surinkti į vieną vietą dokumentus, prisiminus papasakoti bent dalelytę to, ką pasisekė sužinoti ar išgirsti apie šią giminę, kas dar išliko, nors „liko tik trupiniai dokumentinės medžiagos, archyvai, bažnytinių knygų – krikšto, santuokų, mirties aktų įrašai, gyventojų surašymo suvestinės, asmeniniai archyvai, senos nuotraukos“.

Jau išnagrinėtas ir Jo giminystės medis: pirmieji giminės dokumentų įrašai, kuriuos pavyko rasti, 1500 metai – iš antrinio šaltinio matyti, jog Citavičiai Mstislavo vaivadijon atsikėlė būtent tada; o paskutinis – Tėvelio mirtis, nes tiesiog manąs, kad apie save rašyti paprasčiausiai nedera – tai turi daryti kiti. Tiesa, iš Tėvo pusės paveldėtas herbas Prus I, pagal moterišką – herbas Natarcz, – liudija esant bajoriškos giminės palikuonį...

Rašyti apie šį žmogų galima daug. Jis tikrai turi ką papasakoti, parodyti, paaiškinti. Vartau Jų šeimos fotoknygą (išleista 2018 metais) ir skaitau: „Aš negaliu rašyti tai, ko nemačiau ir negirdėjau. Nesąžininga. Juk taip surėdytas gyvenimas. Metei į veidrodinį ežerą akmenuką, nubangavo, nuvilnijo. Bet jei to paties momento nematei ar nepastebėjai, akmenukas nuskendo, bangelės nurimo. Ir net neįsivaizduoji, kad buvo pliumpt.“

Viskas pedantiškai sudėliota, išsaugota: nuotraukos, dokumentų kopijos, žemėlapių fragmentai, net rašteliai. Graudu ar džiugu, bet šviesa užlieja širdį, kai švyti ne tik Žmogaus linkėjimai ir rašysena. Kitame segtuve: „Kelionė, skirta paminėti Dalios ir Romualdo Citavičių 55 m. santuokai“. Tai maršruto, įamžinančio jų bendro gyvenimo metus ir nusidriekusio nuo Dusetų į Vilnių, Olštyną, Gdanską, Torunę, Varšuvą. Balstogę, Augustavą, Seinus ir vėl iš Vilniaus grįžusio į Dusetas... Tauri ta kelionė – kaip ir metai, kaip ir priesaika Aukščiausiajam – Mylėti...

„Ne vien didikai kūrė Lietuvos istoriją. Šiais laikais svarbesnį vaidmenį istorijoje vaidina ne karaliai, o paprasti, eiliniai krašto žmonės. Tai jie viską kuria ir stato. Jie valstybės pagrindas“, – rašo R. P. Citavičius knygelėje „Sabulių giminės genealogija“.

Tikrai Jie – tie nepaprastai paprasti – šviesuolių šaknis paveldėję, tvirtą lietuvišką dvasią išsaugoję, minties stiprybę iškėlę – kūrė ir tebekuria mūsų istoriją. Tą, kurioje gyvenome vakar, ir tą, kad galėtume gyventi rytoj. Nes šiandien – nėra. Tai dažniausiai tik akimirka tarp dviejų datų, kurios žymi mūsų gyvenimą...

Žmogus ir laikas. Sunku pasakyti, kuris stipresnis. Laikas sugeba paslėpti, ištrinti. Bet stiprus žmogus geba atgaivinti, branginti ir saugoti. Atmintis dažnai nugali laiką...

Giedrė MIČIŪNIENĖ

Autorės nuotr.

Mirtis išsivedė ....
Gal ten, kur saulė šviečia,
Gal ten, kur skausmo, rūpesčių nėra.
Nėra tų žodžių, kurie šiandien Jus paguost galėtų,
Vien liūdesys ir atminties tiesa ....

Skaudžią netekties ir liūdesio valandą mirus seseriai Genovaitei nuoširdžiai užjaučiame JANINĄ KAŠKAUSKIENĘ.

Dusetų Švč. Trejybės bažnyčios choristai ir vargonininkė Jolita

Žmogus išeina
taip pat, kaip svečias,
kurio tu laukei
ir kuris paliko
gražų prisiminimą.

(A. Drilinga)

Nuoširdžiai užjaučiame JANINĄ KAŠKAUSKIENĘ dėl sesers Genovaitės mirties.

Telydi Jus paguoda ir dvasios stiprybė šią sunkią netekties valandą.

Kultūros centro Dusetų dailės galerijos moterų ansamblis „Svaja“ ir moterų choras „Versmyna“

Sveikinimas

Gerb. Adele Karčinskiene,

... žmogus gražus, kai vertina kitus, kai savo širdį gerą dalija lyg lietaus lašus...

Sveikiname 80-ojo Jubiliejaus proga. Tegu Viešpaties ranka Tave lydi visada.

Dusetų bažnyčios Gyvojo Rožinio draugija

. . . . . .

Miela Janina Šakaliene,

sveikiname su 85-mečio Jubiliejumi, linkime, kad Dievas laimintų Tave ir suteiktų gausių malonių gyvenimo kelyje.

Dusetų bažnyčios Gyvojo Rožinio draugija

KVIETIMAS

Į Dusetas

Jo Ekscelencijai Lietuvos Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui

PROGRAMA

2020 m. Rugsėjo 19 d. | Šeštadienis - 15 val.

15.00 – 15.25 val. Apžiūrėsime Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus sodintą ąžuoliuką, pasivaikščiosime po skulptūrų parką, esantį Šartų ežero pakrantėje.

15.30 – 15.55 val. Lietuvos tūkstantmečio santarvės ąžuolyne Jo Ekscelencijos Lietuvos Respublikos Prezidento Valdo Adamkaus atvykimo bei poeto Pauliaus Širvio 100-ųjų gimimo metinių jubiliejaus proga sodinsime du ąžuoliukus ir taip įamžinsime šią akimirką.

16.00 – 16.25 val. Padirbėję atsikvėpsime **Kultūros centre Dusetų dailės galerijoje.** Mus pasitiks dailininkas Romualdas Pučekas. Dusetose išgirsime pasakojimus apie gimnaziją, meno mokyklą, K. Būgos paminklą.

16.30 – 16.50 val. Apsilankysime **„Elnio sapno“ žvėryne.**

17.00 val. Vakarienė autentiškame **Vasaknų dvare**, kur įvyks ir mūsų atsisveikinimas.

Zarasų rajono savivaldybės meras **Nikolajus Gusevas**

Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktorius **Benjaminas Sakalauskas**

ZARASAI

Birštono kurortas nepakartojamas savo unikalia gamta ir Nemuno kilpų vingiais. Kurortas apdovanotas natūralios gamtos turtais: trykštančiais mineralinio vandens šaltiniais, gydomuoju purvu, švariu oru ir palankiu sveikatai klimatu. Zarasų rajono neįgaliųjų draugijos nariai džiaugiasi aplankę šį seniausią ir gražiausią Lietuvos balneologijos kurortą.

Kelionės dalyviai prie Birutės šaltinio Birštone. ***Aldonos Žiliukienės nuotr.***

Įspūdžiai grįžus iš Birštono

Tik atvykus į Birštoną mus pasitiko Birštono neįgaliųjų draugijos pirmininkė Julė Senavaitienė ir mus po miestą pasiruošusi lydėti gidė Nijolė Juozaitienė. Ekskursija prasidėjo nuo Birštono Šv. Antano Paduviečio bažnyčios. Bažnyčia yra neogotikinio stiliaus, viduje trys navos, o mozaikinės grindys iš akmens plokščių. Bažnyčią puošia aukštas bokštas, o šventorių juosia žema mūro siena. Bažnyčioje vyksta sakralinės muzikos koncertai.

Matėme lauke įrengtą takelį, kur visi norintys basomis kojomis eina akmeniniu grindiniu, kuriame kas pusantro metro keičiasi paviršiaus danga – nuo švelnaus smėlio, įvairaus dydžio akmenų iki eglių šakų bei kankorėžių.

XIX a. vokiečių dvasininko Sebastiano Kneipo sveikatinimo metodais paremta procedūra nėra tik smagus pasivaikščiojimas. Ji gerina kraujotaką, aktyvina medžiagų apykaitą, padeda atstatyti imuninę sistemą. Kojas atgaivinti galima mineralinio vandens baseine, o rankas iki alkūnių merkti į specialų mineralinio vandens fontaną.

Šiame take auga vaistinių ir aromatinių augalų kolekcija. Birštono sveikatinimo paslaugų kurorte taikoma S. Kneipo filosofija, kurioje susijungia penki natūralaus sveikatinimo elementai: vaistažolių ir vandens terapija, subalansuota mityba, judėjimas bei harmonija.

Didžiausia miesto dovana jo lankytojams – nemokamas mineralinis vanduo. Mineraliniu vandeniu, trykštančiu iš Birutės šaltinio bei Geltonosios biuvetės, pasimėgavome ir mes. Pasigrožėjome Birštono kurhauzu, kuris 2006 m. įrašytas į architektūros paveldo objektų sąrašą.

Pasivaikščiodami priėjome prie Vytauto kalno. Tai vienas aukščiausių ir žinomiausių XIV a. pab. piliakalnių Lietuvoje. Ant jo stovėjo medinė Birštono pilis, kuri buvo vienas iš Vytauto medžioklės dvarų. Užlipus į Vytauto kalną, atsiveria nepakartojama Nemuno kilpos panorama. Vaikšinėdami Nemuno krantine (ilgis apie 2 km), sustojome ties šviesia rausvo granito skulptūra Vytautui Didžiajam (skulp. G. Jokūbonis).

Užsukome pailsėti į „Birutės vilą“. Čia visi norintys gali kvėpuoti sveikatai naudingu mineralinio vandens prisotintu oru, ilsėtis, atgauti jėgas, mankštintis, daryti jogos pratimus, gurkšnoti vaistažolių arbatą. Paviljone – mineralinio vandens baseinas, fontanas, vandens garinimo siena. Paviljonas veikia ištisus metus. Tai ne komercinis objektas, įėjimas nemokamas.

Ekskursiją tęsėme toliau vaikščiodami po švarų, ramų, gėlėmis išpuoštą Birštoną. Birštone nėra šviesoforų. Net žoliapjovės dirba be garso. Užėjome į Birštono sakralinį muziejų, skirtą arkivyskupo kankinio Teofiliaus Matulionio atminimui.

Birštono neįgaliųjų draugijos pirmininkės J. Senavaitienės kvietimu aplankėme draugijos kūrybinių darbų parodą-pardavimą. Parodos eksponatai labai įvairūs, kruopščiai atlikti. Galima įsigyti vėrinių, apyrankių, segių, nėrinių, mezginių, žaislų ir pan.

Birštono parke yra mineralinio vandens garinimo bokštas. Dviem puslankiais iš vyšnių šakelių sudėliotos sienos, kuriomis teka mineralinis vanduo. Vienoje sienoje yra tunelis. Naktį bokštas apšviestas. Birštono miesto centrinis parkas – tai miškas mieste. Čia daug takų, kur yra išdėstytos įvairios skulptūros.

Valandą paplaukiojome Nemuno vingiais pramoginiu laivu „Vytenis“. Laivas dviejų aukštų. Plaukdami mėgavomės pakrančių vaizdais, grožėjomis parko žaluma, Birštono pastatais, gydyklomis. Kelionė laivu tęsiasi iki garsiosios konglomerato uolos – Ožkų pečiaus. Tai neįprasta 6 metrų uola, kurią sudaro gana tvirtai susispaudęs smėlis, žvyras, gargždas ir rieduliai. Senovėje čia mėgusios lipti stirnos, vietinių vadintos ožkomis.

Ekskursiją baigėme aplankydami aukščiausią apžvalgos bokštą Lietuvoje. Bokšto apžvalgos aikštelė – 45 metrų aukštyje, viso bokšto aukštis – 55 metrai; 92 metrai virš jūros lygio. Tik pabuvojęs danguje, supranti, kokiame gražiame krašte gyveni, koks kerintis kraštovaizdis atsiveria prieš mūsų akis. Mokslininkai teigia, kad Nemuno kilpos – unikalus reiškinys ne tik Lietuvoje, bet ir visose ledyninio reljefo paplitimo zonose.

Džiaugiamės pasirinkę įspūdingą kelionę į Birštoną. Dauguma čia pabuvojo pirmą kartą, kiti buvę labai seniai. Keliaukime – Lietuva nuostabi.

Nuoširdžiai dėkojame Zarasų rajono neįgaliųjų draugijos pirmininkei Vilhelminai Dubnikovai už organizuotą kelionę į Birštoną.

Laima GORPINIČ

Dusetos - UTENIS priedas. Redaktorius Vytautas Kazela. El. p. laikrastis.dusetos@gmail.com. Tel. +370 61459875 Tiražas 355 egz.